

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-05-05

Diarienummer N043-0066/25

Handläggare

Kristina Eberth

Telefon: 0790-681929

E-post: kristina.eberth@dm.goteborg.se

Återrapportering av uppdrag att revidera Ö-dialogens arbetsordning

Förslag till beslut

1. Nämnden för demokrati och medborgarservice antar reviderat förslag till arbetsordning för Ö-dialogen att gälla från och med den 22 maj och tills vidare.
2. Nämnden för demokrati och medborgarservice förklarar uppdraget att ta fram förslag till reviderad arbetsordning för Ö-dialogen och återrapportera uppdraget till nämnden senast under månaden 2025 för fullgjort.
3. Nämnden för demokrati och medborgarservice förklarar beslutet omedelbart justerat.

Sammanfattning

Nämnden för demokrati och medborgarservice gav i mars 2025 förvaltningen i uppdrag att ta fram ett reviderat förslag till arbetsordning för Ö-dialogen. Förvaltningen fick i uppdrag att särskilt titta på vilka delar i arbetsordningen som är möjliga att lyfta ut till ett eget dokument; om det finns delar av arbetsordningen som nämnden för demokrati och medborgarservice kan föra dialog om med ö-representanterna för att därefter tas till nya beslut; och att omformulera skrivningar i arbetsordningen.

Förvaltningen lämnar nu förslag på reviderad arbetsordning med tillhörande bilagor, som nämnden för demokrati och medborgarservice nu ska ta ställning till. 59:14

Bedömning ur ekonomisk dimension

Den nya arbetsordningen innebär ökad effektivitet i dialogens genomförande genom tydlig ansvarsfördelning och reducerad administrativ belastning.

Genom att flytta detaljer till bilagor som kan uppdateras utan nämndbeslut frigörs tid och resurser för både nämnd och förvaltning. Det skapar också flexibilitet vid förändringar.

På sikt stärker detta stadens möjligheter att fatta mer träffsäkra beslut med lokal förankring, vilket minskar risken för kostsamma missbedömningar.

Den strukturella tydligheten gynnar även interna arbetsflöden och beslutsprocesser.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen bedömer att ärendet – revidering av arbetsordningen för Ö-dialogen – har en positiv inverkan på stadens ekologiska förhållanden.

Den reviderade arbetsordningen bidrar indirekt till stadens miljö- och klimatmål genom att skapa en mer strukturerad och långsiktig dialog om skärgårdens särskilda förutsättningar. Genom tydligare roller, planeringsrutiner och återkoppling möjliggörs en mer förutsägbar och tillgänglig dialog där frågor om kollektivtrafik, energiomställning, avfall, vattenförsörjning och naturvård kan lyftas i ett tidigt skede.

Arbetsordningen säkerställer därmed att lokala perspektiv med ekologisk bäring fångas upp i planeringsprocesser och beslut. Detta stödjer stadens klimatstrategiska arbete och generationsmålet om att lösa miljöproblemen utan att skapa nya.

Bedömning ur social dimension

Arbetsordningen stärker den sociala hållbarheten genom att tydliggöra hur inflytande ska organiseras, vilka som deltar och vad som förväntas av dem.

Genom att ersätta kravet på folkbokföring med krav på lokal förankring öppnas dörren för fler att bidra, vilket ökar tillgängligheten och motverkar exkludering.

Fokus på återkoppling och gemensam agendaplanering stärker öbornas tillit till processen. Samtidigt tydliggörs politikens och tjänstepersonernas roller, vilket skapar bättre förutsättningar för ömsesidig respekt och ansvarstagande.

Tillsammans bidrar detta till att Ö-dialogen upplevs som en meningsfull arena för medskapande.

Att ö-representanter får vara med och forma arbetsordningen stärker både legitimiteten och känslan av delaktighet. Det skapar engagemang, ansvarstagande och en mer levande dialog.

Genom sin lokalkännedom kan skärgårdsbor bidra till regler och arbetsformer som är bättre anpassade till verkliga förhållanden. Detta ökar relevansen i dialogen.

Den nya arbetsordningen tar även höjd för kontinuitet och kunskapsöverföring mellan mandatperioder, vilket främjar långsiktig utveckling.

När ö-representanternas perspektiv genomsyrar strukturen skapas bättre förutsättningar för samspelet mellan invånare, politiker och tjänstepersoner – och därmed väl förankrade beslutsunderlag och beslut.

Bilagor

1. Förslag till reviderad arbetsordning för Ö-dialogen
 - Bilaga 1. Roller och ansvar
 - Bilaga 2. Kriterier och rekrytering av ö-representanter till Ö-dialogen
 - Bilaga 3. Ö-dialogens arbetsformer
 - Bilaga 4. Kommunikation och dokumentation

Ärendet

Nämnden för demokrati och medborgarservice gav i mars 2025, § 20, förvaltningen i uppdrag att ta fram förslag till reviderad arbetsordning för Ö-dialogen och återrapportera uppdraget till nämnden senast under maj månad år 2025.

Förvaltningen lämnar nu förslag på reviderad arbetsordning med tillhörande bilagor, som nämnden för demokrati och medborgarservice nu ska ta ställning till.

Beskrivning av ärendet

Nämnden för demokrati och medborgarservice gav i mars 2025, § 20, förvaltningen i uppdrag att ta fram förslag till reviderad arbetsordning för Ö-dialogen och återrapportera uppdraget till nämnden senast under maj månad år 2025. Inom uppdraget skulle förvaltningen särskilt titta på vilka delar i arbetsordningen som är möjliga att lyfta ut till ett eget dokument; om det finns delar av arbetsordningen som nämnden för demokrati och medborgarservice kan föra dialog om med ö-representanterna för att därefter tas till nya beslut; och att omformulera skrivningar i arbetsordningen.

Historik och bakgrund till ärendet

Tre huvudsakliga orsaker ligger bakom behovet av en revidering:

1. Ö-representanterna har sedan våren 2024, då den senaste revideringen av arbetsordningen gjordes, uttryckt en önskan om att få vara med och påverka innehållet i arbetsordningen.
2. Ö-representanterna upplever att gällande arbetsordning för Ö-dialogen inte hanterar skärgårdens utmaningar tillräckligt bra.
3. Inför vårens val av nya representanter behövde rekryteringskriterier fastställas.

Under förra revideringen fanns en förhoppning att även ö-representanternas roll skulle förtydligas, inte bara politikens. För att skapa en mer sammanhållen hantering av frågorna tog ö-representanterna under våren 2024 initiativ till att själva utveckla nya arbetsformer.

De ville skapa ett arbetssätt som:

- Ger större strategiskt inflytande för skärgårdens frågor.
- Minskar fokus på enskilda frågor och partipolitik.
- Bättre speglar invånarnas behov i ett långsiktigt perspektiv.

Ö-representanterna har sedan revideringsarbetet förra våren haft tankar och åsikter om hur arbetsordningen kan formuleras för att effektivisera arbetet med södra skärgårdens utmaningar. Ett insamlingsarbete från ö-representanterna har pågått sedan våren 2024, om hur de ser på kriterier för medverkan, vilka som bör finnas med och hur arbetet ska gå till. Det har också funnits tankar om hur delar/saker ska formuleras och om det finns saker som behöver stå i egna dokument för att underlätta justeringar i takt med förändrade arbetsformer.

Utöver att alla getts möjlighet att ge input på detta under Ö-dialogens träffar har också samordningsgruppen (tre ö-representanter utsedda av de andra ö-representanterna) och förvaltningens fyra nämndrepresentanter getts möjlighet att komma med input på ovan.

De huvudsakliga förändringarna mellan gammal och ny arbetsordning

De förändringar som genomförts i arbetsordningen berör såväl struktur och ansvarsfördelning som politikens roll och arbetsformer. För att ge en tydlig bild har varje förändringsområde försetts med en kort sammanfattning.

Område	Tidigare arbetsordning (2024)	Reviderad arbetsordning (2025)	Kommentar / Förändring
Struktur och format	Löpande text, vissa upprepningar	Tydligare kapitel, bilagor används	Förbättrad överblick och flexibilitet
Begrepp	Ordförande och vice ordförande	Mötesordförande och ersättare	Mer i linje med budskapet om nämndrepresentanternas roll
Bilagor	Fanns ej tydligt	Fyra bilagor som kan ändras separat	Minskar behovet av nämndbeslut
Syfte och funktion	Tydliggöra roller och former	Samma, men tydligare koppling till demokratimål	Bättre koppling till styrning
Rollfördelning	Spridd över flera delar	Samlad i paragraf och bilaga 1	Mer lättöverskådligt
Rekrytering	Styrdes av nämnd. Detaljer i huvudtext	Ö-borna ansvara själva för hur de rekryterar. Principer i text, detaljer i bilaga 2	Ger flexibilitet och lokal anpassning, som bygger tillit.
Folk-bokföring	Obligatoriskt	Önskvärt men inte krav	Bättre förenligt med likabehandling och sänker trösklar för att delta
Dagordning	Sattes av ordförande efter samråd med vice ordf. och förvaltning	Tas fram gemensamt tillsammans med ö-representanter	Stärker lokal förankring
Återkoppling	Nämnd men inte detaljerad	Tydliggjord, betonas som viktig	Förtroendeskapande
Politisk representation	Fyra fasta platser i nämnden för DM	Flexibelt, baserat på rådighet och uppdrag och två fasta platser i nämnden för socialförv. Sydväst	Minskar partipolitisering, sprider ansvar och möjligheter till fler nämnder
Politikens roll	Representativ	Förväntas agera i nämndstruktur	Mer aktiv medverkan

Område	Tidigare arbetsordning (2024)	Reviderad arbetsordning (2025)	Kommentar / Förändring
Ö-representanter	Kombination av eget och kollektivt ansvar	Fokus på helhetsperspektiv	Tydligare mandat och struktur
Språk och ton	Formell och tät	Mer tillgängligt och läsbart	Bättre för målgruppen

Så här har förvaltningen arbetat fram det nya förslaget

Arbetet med den reviderade arbetsordningen för Ö-dialogen har skett i nära samverkan mellan förvaltningen, ö-representanter och politiker i nämnden för demokrati och medborgarservice. Förslaget har diskuterats i samordningsgruppen, inom förvaltningen och till viss del vid gemensamma träffar i Ö-dialogen, med särskilt fokus på att lyfta skärgårdsbornas perspektiv.

Underlaget har tagits fram genom samtal, granskning av tidigare mötesanteckningar samt insamling av synpunkter via Teams och mejl. Samtliga av nämnden för demokrati och medborgarservice representanter i Ö-dialogen har också bidragit med sina synpunkter.

Arbetet har bedrivits i enlighet med Göteborgs Stads riktlinjer för medborgardialog, och förslaget har granskats utifrån kommunallagen och likabehandlingsprincipen.

Förvaltningens bedömning

Att bo i södra skärgården är annorlunda än att bo på fastlandet. Därför finns Ö-dialogen – ett samarbete mellan olika delar av Göteborgs Stad för att stärka demokratin och lyssna på dem som bor i skärgården.

Alla nämnder i Göteborgs Stad ska använda Ö-dialogen när de jobbar med frågor som påverkar deras verksamhet. Det är viktigt att de lyssnar på skärgårdsbornas erfarenheter för att fatta bättre beslut och skapa en starkare relation mellan staden och de som bor i södra skärgården.

I Ö-dialogen pratar man om frågor som påverkar livskvaliteten och hur väl servicen fungerar jämfört med fastlandet. Det handlar till exempel om bostäder, parkering på fastlandet, transporter, förskola, skola, vård, fritid för unga, aktiviteter för äldre och trygghet.

De flesta frågor ligger utanför nämnden för demokrati och medborgarservices ansvar. I stället krävs att andra aktörer – exempelvis de stadsutvecklande nämnderna, men det kan också handla om regionala och nationella institutioner såsom Västra Götalandsregionen och Forsvarsmakten – också är med och tar ansvar. Ofta är det flera olika nämnder eller aktörer som behöver samarbeta kring en och samma fråga.

Södra skärgården har särskilda förutsättningar som gör området mer sårbart för förändringar än många andra delar av staden. Den geografiska isoleringen innebär att tillgången till kommunal service, kollektivtrafik och infrastruktur är helt beroende av välfungerande transportlösningar. Förändringar i exempelvis färjetrafik, vårdutbud eller skolorganisation får därför ett mer genomgripande genomslag i vardagen för öborna än för invånare på fastlandet. Skärgårdens begränsade befolkningsunderlag och det faktum att många kommunala beslut fattas av andra nämnder, styrelser eller externa aktörer – såsom regionen eller Försvarmakten – förstärker denna sårbarhet. Därför behövs en tillgänglig, flexibel och lokalt anpassad kommunal service, och en dialogstruktur som möjliggör tidig samverkan och ökad lokal förankring i beslutsprocesser. Den nya arbetsordningen för Ö-dialogen är tänkt att stödja just detta.

För att dialogen ska fungera bra behöver arbetssätten vara flexibla och kunna ändras vid behov. Genom att förenkla vissa delar som inte kräver formella beslut kan man också göra förändringar snabbare.

Den nya arbetsordningen förtydligar också deltagarnas roller. Förvaltningen ser att den reviderade arbetsordningen gör det möjligt att arbeta bredare med frågor som rör skärgårdens utveckling och därmed stärka Ö-dialogen som en viktig del av Göteborgs Stads arbete.

Eva Englund

Karim Zendegani

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Utveckling och analys